

Kursrapport

Förskollärarytbildningen Flexibel variant, 210 p

Fakulteten för lärande och samhälle vid Malmö universitet

FO272A ht. 2025

Kursrapporten är ett viktigt instrument för utvecklandet av kurser och utbildningar samt för att säkerställa studenternas inflytande i detta arbete. I *Beslut om modell för systematiskt utbildningsnära kvalitetsarbete vid LS* (UTB 3.1-2017/410) framgår det att kursrapporter utgör underlag för programnämndernas arbete med att systematiskt följa upp kvaliteten i programmet i dess helhet.

I beslutet *Kursutvärderingsprocessen vid Fakulteten för lärande och samhälle* (UTB 3.2.2-2018/479) framgår vad som gäller för kursrapport inklusive återkoppling till studenter.

Kursrapporten ska innehålla bakgrundsinformation/nyckeltal, en sammanfattning av studenternas kursvärderingar samt analys och åtgärdsplan tillsammans med eventuella förslag på revidering av kursplanen.

Kursrapporten publiceras i anslutning till annan information om kursen.

Bakgrundsinformation

Kursens namn: Barndom och lärande: Villkor för barns utveckling och lärande

Delkurs 1: Perspektiv på omsorg, lek och lärande

Delkurs 2: Barns aktörskap och sociala villkor i förskola

Termin: 2 ht. 2025

Ladokkod: FO272A

Kursansvarig Delkurs 1: Carina Berkhuizen

Kursansvarig Delkurs 2: Jutta Balldin

Antal registrerade studenter (enligt ladok): 33

Antal studenter som besvarat den summativa kursvärderingen i delkurs 1: 16

Antal studenter som besvarat den summativa kursvärderingen i delkurs 2: 23

Genomförande	Sätt X
Föregående kursrapport är kommunicerad	X
Tidig dialog om förväntningar på kursen	X
Formativ kursvärdering	X
Summativ kursvärdering	X
Återkoppling till studenterna	X

Delkurs 1

Utvärderingsformer Delkurs 1

En bit in i delkurs 1 gjordes en muntlig temperaturtagning. Vid delkursens avslut hade sedan studenterna möjlighet att individuellt och skriftligt besvara ett antal frågor via en digital kursvärdering (Sunet Survey) som det länkades till på Canvas.

Frågorna som gavs i den digitala kursvärderingen efter delkurs 1:

1. I vilken utsträckning anser du dig ha uppnått kursens lärandemål?
2. I vilken utsträckning anser du att kursens arbetsformer/läraktiviteter har varit ett stöd i ditt lärande för att kunna uppnå lärandemålen?
3. I vilken utsträckning anser du att kursens examinationsformer gett dig möjlighet att visa hur väl du uppnått lärandemålen?
4. I vilken utsträckning anser du att kursen som helhet uppfyllt dina förväntningar?
5. I vilken utsträckning anser du att kursen gett dig möjlighet att ta ansvar för ditt eget lärande?
6. I vilken utsträckning har upplägget i Kursguiden fungerat för dig?
7. I vilken utsträckning har upplägget på kursens Canvas-sida fungerat för dig?
8. Hur mycket tid per vecka i snitt har du lagt ner på kursen?
9. Tycker du att kursens innehåll har relevans för din framtida praktik som förskollärare? Vad i kursens erbjudanden ser du i så fall som mest relevant?

Utvärderingen avslutades med en rubrik som löd " Andra synpunkter på kursen som du vill att vi ska få ta del av"

Fråga 1-7 besvarade studenterna genom att markera på en sexgradig skala. Nivå 6 innebar svaret "i mycket stor utsträckning" och nivå 1 innebar svaret "i mycket liten utsträckning". För fråga 8 innebar den högsta nivån "40 timmar eller mer (och de andra nivåerna innebar 30-39 timmar, 20-29 timmar, 10-19 timmar samt mindre än 10 timmar). Som svar på fråga 9 kunde enbart svar formulerade i text ges. Det gick dessutom till samtliga frågor att skriva egna kommentarer.

Resultat från kursvärderingar Delkurs 1

Nedan redovisas resultat från delkursvärderingar i delkurs 1:

Temperaturtagning i delkurs 1

I temperaturtagningen som gjordes en bit in i delkurs 1, framfördes från studenthåll att kursen upplevdes som tydlig. Man visste vad som förväntades, vilket uttrycktes skapa ett lugn. Uppskattning gavs angående variationen när det gäller innehåll i de olika modulerna. Föreläsningar och litteratur sågs vara i en bra blandning (balans). Ett önskemål kom upp: Att det på schemat läggs in någon dag till/mer tid för egna studier. (Det underlättar för de studenter som också arbetar.)

Digital delkursvärdering i delkurs 1

1. I vilken utsträckning anser du dig ha uppnått kursens lärandemål?

Markerade nivåer mellan 4 och 6, medelvärde 5,4 och median: 6,0.
Inga kommentarer lämnas.

2. I vilken utsträckning anser du att kursens arbetsformer/läraktiviteter har varit ett stöd i ditt lärande för att kunna uppnå lärandemålen?

Markerade nivåer: 1, 3 - 6, medelvärde 4,5 och median 5,0

Kommentarer: En student "önskar mer workshops eller vägledande frågor till diskussion på seminariedagarna" medan en annan student "önskar fler föreläsningar live på seminariedagarna med möjlighet att ställa frågor /diskutera efteråt och lite mindre litteratur diskussioner i arbetslag (även om dessa är viktiga också)". Ett förslag från en tredje student är att det skulle "varit bra att på seminariedag istället för tvärgrupper på eftermiddagen att det skulle vara utsatt tid" för egna studier.

3. I vilken utsträckning anser du att kursens examinationsformer gett dig möjlighet att visa hur väl du uppnått lärandemålen?

Markerade nivåer mellan 4 och 6, medelvärde 5,2 och median 5,5

Kommentarer: En student för fram att "skriftlig tenta var bra och tydliga mål men upplevde att de var svårt att skriva utifrån sidhänvisningar på ett såhär stort område. Var lätt att sammanfatta bokens information i helhet men väldigt otydligt på få antal sidor därför svårt att skriva sp man refererade. Otydlig litteratur till lärande målen." En student "[ö]nskar att vissa seminarium hade varit till att diskutera lärande målen mer inför tenta skrivningen mot slutet samt kanske en förmiddag och eftermiddag av seminariedagarna att få ägna tid åt att skriva på tentan." I en kommentar förs fram att studenten "[s]kulle uppskattat om de var ord istället för tecken eftersom när man tar upp exempel från filmen det är många tecken där och då blir lite svårt med den aktuella analys."

4. I vilken utsträckning anser du att kursen som helhet uppfyllt dina förväntningar?

Markerade nivåer: 1, 4 - 6, medelvärde 5,1 och median 5.

Kommentarer: Inga kommentarer ges här

5. I vilken utsträckning anser du att kursen gett dig möjlighet att ta ansvar för ditt eget lärande?

Markerade nivåer mellan 5 och 6, medelvärde 5,8 och median 6,0

Kommentar: "Tydlig struktur via Canvas så man vet precis vad som förväntas varje vecka. Tydligt med lärandemål, uppgifter och läsanvisningar varje vecka."

6. I vilken utsträckning har upplägget i Kursguiden fungerat för dig?

Markerade nivåer: 1, 6, medelvärde 5,7 och median 6,0

Kommentar: "Precis som vår första kurs med [CB] så var denna till stor hjälp! Tack!"

7. I vilken utsträckning har upplägget på kursens Canvas-sida fungerat för dig?

Markerade nivåer: 5 - 6, medelvärde 5,9 och median 6,0.

Kommentarer: "Tydligt, strukturerat och till stor hjälp!"

8. Hur mycket tid per vecka i snitt har du lagt ner på kursen?

Markerade nivåer som innebär ett spann mellan mindre än 10 timmar och 30-39 timmar.

Flest studenter markerar 30-39 timmar och näst flest markerar 10-19 timmar.

Kommentarer som rör ifall detta har varit tillräckligt för att nå målen:

Flera studenter svarar här jakande. En student utvecklar sitt ja med att skriva "Med ansträngning, ja" medan en annan skriver "Ja, dock väldigt mycket litteratur någon vecka och typ ingen någon lite mer jämna ut de kanske".

9. Tycker du att kursens innehåll har relevans för din framtida praktik som förskollärare? Vad i kursens erbjudanden ser du i så fall som mest relevant?

Kommentarer:

I denna fråga, där studenterna inte markerade någon nivå, ges många mycket tydligt positiva kommentarer som rör kursens relevans för den framtida praktiken som förskollärare och vad man särskilt tagit med sig. Det uttrycks dessutom att det finns tydlig relevans för den nuvarande egna praktiken. Nedan exemplifieras kommentarer som stämmer in i detta:

- Väldigt lärorikt om leken och anknytnings teorin.
- Ja absolut! Mycket kring hur viktigt det är med anknytning och omsorg från barnens start på förskolan. Och hur alla de 3 begreppen hänger ihop med varandra
- Den har absolut relevans i praktiken både nu i min arbetsroll och även i min framtida roll som pedagog och förskollärare. Eftersom jag jobbar med yngre barn har anknytningsteorin var mest relevant och intressant för mig.
- Hela faktis, vi bygger ju basen hos barnen med omsorg lek och lärande
- Det som var mest relevant för mig i min framtids arbete som förskollärare var många nya begrepp och mycket teori och helt enkelt jag har en annan syn på barnens lärande nu ännu tidigare.
- Absolut. Att ha kännedom om anknytning, omsorg, lek och lärande är väldigt viktigt inom förskolan
- Att läsa om omsorg var väldigt välbehövligt, känner att det ofta glöms bort när man pratar om undervisning

- Absolut, det har varit lärorikt och fått se annat synsätt
- Bra kopplat till läroplanen med Omsorg, lek och lärande. Att få med teori att stödja på och få mer förståelse för sina val i praktiken.

En lite längre kommentar från en student avviker dock från ovanstående. Studenten är kritisk till förskolläraryrket utbildningens längd och innehåll. Bland annat uttrycker studenten att "när man har arbetat så pass länge som många av oss har - så har man redan hittat ett eget arbetssätt. Man använder redan en teori kopplat till ens sätt att arbeta med lärande, omsorg och lek. Man har ett sätt att arbeta med barns anknytning redan, det är ingenting nytt. Man får möjligtvis en helhetssyn av hur man redan arbetat, men inte mer än så".

10. Andra synpunkter på kursen som du vill att vi ska få ta del av

Kommentarer gavs under denna rubrik:

- Super tack för dessa veckorna! Tryggt att ha er som lärare.
- Kul uppgift med att identifiera omsorg, lek och lärande i filmen Barndom. Tycker böckerna; Förskolans yngsta barn : perspektiv på omsorg, lärande och lek och Lektörier var väldigt bra och intressanta, bra litteratur för kursens lärandemål.
- Kursen har varit alldeles för lång. Förskolläraryrket utbildningen borde påskyndas eller kortas ner.
- Att man har halva dagar som seminarium och sen resten tid för egna studier.
- Jätte tacksam för tydlighet på Canvas och lärarnas tålmod med oss för att det inte lätt att jobba heltid och samtidigt plugga men det tydlighet har hjälpte och underlättat för mig. Tack så jättemycket

Sammanfattning av lärarlagets utvärdering delkurs 1

I delkursen *Perspektiv på omsorg, lek och lärande* lyfts, som kursnamnet med centrala begrepp i en viss ordning vittnar om, betydelsefulla delar av förskolans kärnverksamhet fram. Vi upplever att det, liksom tidigare kursomgångar, blev en tydlig delkurs. Samarbetet oss lärare emellan har fungerat bra och vi har varit måna om att genomföra kursen på ett omsorgsfullt sätt. Vi har, baserat på kommentarer under kursens gång, upplevt att kursinnehållet setts som högst relevant för många studenter. Det kan noteras att en del studenter som går den flexibla varianten av förskolläraryrket utbildningen delvis jobbar i förskolors verksamhet vid sidan av studierna och kursens placering i tiden, i början av hösten, innebär att den går samtidigt som det är inskolningsperiod i många förskoleverksamheter. Detta går hand i hand med att "[s]tudentens egna erfarenheter från förskolans praktik används som utgångspunkt för att bearbeta kursens centrala innehåll", men det bör samtidigt påpekas att erfarenheterna mycket väl kan vara från innan studierna påbörjades.

Något som sticker ut jämfört med tidigare gånger då kursen gått är att vi upplever att närvaron inte varit lika hög under seminariedagarna just denna termin. Inte sällan har orsaken till frånvaro förklarats utifrån arbetssituation. Det är problematiskt om det för vissa studenter är svårt att närvara vid seminarier eftersom, som uttryckt i kursplanen, "kursens genomförande bygger på att studenterna deltar i ett gemensamt kunskapsbyggande med kurskamrater och lärare genom att exempelvis delta i nätbaserade diskussioner och presentationer". Även signaler angående att studenter behöver få loss sammanhängande tid till egna studier har kommit. Muntligen har det lyfts önskemål om att ha någon mer schemalagd dag som enbart viks till egna studier. Ett uppmötande av det kan förhoppningsvis hjälpa några studenter att få loss viss sammanhängande tid till studierna.

Precis inför kursstart kom en ny upplaga av en av kursböckerna. Dessutom kom en uppdaterad läroplan, *Läroplan för förskolan Lpfö18* (2025). Studenterna rekommenderades den nya upplagan av kursboken och förväntades använda den uppdaterade läroplanen. En kursplanerevidering som rör kurslitteraturen behövs inför nästa kursomgång.

Analys

Knappt hälften av de registrerade studenterna besvarade den digitala kursvärderingen som gjordes i samband med avslutet på delkurs 1. Flertalet av dessa studenter framförde i kursvärderingen på olika sätt uppskattning av kursen och dess upplägg. Även kursens lärare får positiva kommentarer. Det framkom också vissa önskemål, bland annat om schemalagd tid för egna studier. Detta indikerar att en del studenter kan ha en svår balansgång när det gäller studier och arbete. Att viss frånvaro motiverats med arbete förstärker denna bild. Studenter i Föflex kommer med minst några års arbetslivserfarenhet och det kan medföra att flera av dem fortsätter arbeta vid sidan av studierna.

Att studenterna har tidigare erfarenheter från förskolans verksamhet ses som en förutsättning eftersom dessa förväntas fungera som utgångspunkt för att bearbeta kursens centrala innehåll. Kursens genomförande sammanfaller med många förskolors inskolningstider, vilket i sig kan sätta ett särskilt ljus på kursens centrala begrepp, men erfarenhet som förväntas tas med in i kursen kan också vara av annat slag och kan komma från tiden innan studierna påbörjades.

En student framför allmän kritik mot den flexibla förskolläraryrket utbildningens längd, vilket är en större fråga än vad delkursen kan svara för. Eftersom kursen behandlar viktiga delar av förskolans kärnverksamhet kan det innehållsmässigt vara så att vissa studenter som går delkursen genom sitt arbete mött visst teoretiskt innehåll som liknar sådant som inkluderas i kursen (t.ex. på grund av lokala fortbildningar). Dock är detta inte något som kan antas på generell basis. Att kursens innehåll har relevans för studenternas framtida praktik som förskollärare understryks tydligt av många studenter.

Kursen har på flera sätt (såväl i den muntliga temperaturtagningen som i den digitala kursvärderingen) beskrivits som tydlig. En följd av tydlighet är att det kan skapa lugn men att det finns tid för studierna är en förutsättning för genomförandet av kursen.

Eftersom det kommit nya upplagor av kurslitteratur behövs en revidering av litteraturlistan i kursplanen inför nästa kursomgång.

Åtgärdsplan

Kursinnehåll och erbjudanden inom kursens ramar ses över som en del i det fortsatta arbetet med att kursen ska vara tydlig och välbalanserad. En mindre kursplanerevidering inför kommande omgång av delkurs 1 föreslås eftersom uppdatering av kurslitteraturen behövs.

Delkurs 2

Kursansvarig: Jutta Balldin

Lärare Jutta Balldin och Magdalena Sjöstrand Öhrfelt

Utvärderingsformer och resultat Delkurs 2

23 av 33 studenter har besvarat den summativa kursvärderingen. Förutom denna hade vi en avslutande värderande diskussion vid sista seminariet. Studenterna uttryckte stor uppskattning av kursens innehåll och menade att den är både adekvat och användbar. De uttrycker att de förändrat sin inställning till barn, förhåller sig mer självkritiska och uppmärksammar de barndomsideal, regler, principer och traditioner som formar och styr barns sociala liv och möjligheter i förskola. De uppskattade också den då nyss genomförda gruppuppgiften och menade att den gav möjlighet till mer samarbete mellan studenter i gruppen, ett sätt dela och bekräfta erfarenheter.

Resultat summativ utvärdering:

95,5 % av studenterna som besvarat utvärderingen tycker att kursen i hög grad fått dem att 'reflektera över barns aktörskap och skilda livsvillkor'. 4,5 % svarar i någon mån.

90,9 % tycker att kursen bidragit till att i hög grad belysa 'möjliga sätt att identifiera och problematisera föreställningar om barn och barndom'. 9,1% svarar i någon mån.

95,5 % tycker att kursen förberett för möjligheten att 'redogöra för förskola som social struktur'. 4,5 % svarar i någon mån.

(Svarsalternativ: I hög grad, i någon mån, Inte alls).

På frågan om vilka texter de främst läst och uppskattat svarar de lite blandat men många böcker/texter kommer tillbaka. Ingen text beskrivs mindre viktig. En person skriver,

Janusz Korczak och Gunilla Hallden har skrivit det så himla bra. Under läsning av deras böcker vi studenter får en aha upplevelse, våra ögon öppnas och vi plötsligt ser det som vi såg inte dagen innan i våra barngrupper. Vi börjar bemöta våra barn på ett annat sätt under denna kursen. Vi har diskuterat detta i vår arbetsgrupp alla vi blev rörda av kursen.

En annan student skriver,

Artiklarna som vi läste kände jag var mest användbara, bra med olika exempel och etnografisk forskning. Lätt också att knyta det till ens egen erfarenhet

På frågan hur studenterna upplevde seminarier och föredrag är svaren samstämmigt positiva. Några lyfter betydelsen av att föredrag ges 'live' och att de kan diskutera med föreläsare under tiden och under seminariet i anslutning. Givande och inspirerande är ord som återkommer i värdering av både föredrag och seminarier.

På frågan hur examinationsformen upplevdes svarade 95,5% bra. 3 personer svarade inte bra, med följande kommentarer,

Svårt att få till träffar med vissa av kurskompisarna. Upplevde även att det var svårt att förklara vad vi skulle göra för de som inte deltagit på ett enda seminarium. Det gjorde uppgiften lite svårjobb, vilket jag upplevde som lite stressande.

Rolig uppgift med bildspel i fokus men grupparbete är svårt på en distansutbildning när vi alla har olika tider på jobb bland annat som måste tas hänsyn till.

Läskigt i början, men toppen mot slutet.

På frågan om studenterna har något förslag till förbättring eller förändring fick vi blandade svar. De flesta är nöjda och lyfter positiva aspekter som tydligt och pedagogiskt. Någon skriver,

Fler kurser borde ha mer muntliga presentation och grupp arbeten då det används i riktiga livet sen som förskollärare.

Det hade varit bra att få några exempel på teman som presentationen kunde handla om.

Hade önskat mer tid. Att krympa ner sina kunskaper till 15minuter för 4 personer var utmanande och jag upplevde jag fick ta bort viktiga bitar för att få plats med det viktigaste

Att ni försöker uppmuntra studenter lite mer att läsa litteratur innan seminariet. Då blir diskussionerna rikare.

Fria tankar om kursen är positiva, några exempel,

Väldigt rolig kurs och bra lärare som hållit i diskussionerna bra. Tycker kursen gjort att man ytterligare problematiserar och reflekterar sin roll i förskolan och hur man kan tänka. Litteraturen var givande och kändes relevant till kursen och tyckte de gick bra hand i hand och kompletterade varandra bra. Vid ett av seminarierna så gick vi även igenom kurslitteraturen och vad för syfte de olika böckerna/artiklarna hade vilket jag tycker var bra. Vart bra begrepp, perspektiv och teorier i kursen som känns använda direkt i praktiken.

Detta var en kurs men många aha-upplevelser medans jag arbetade i förskolan. Jag kunde dra flera direkta kopplingar och har även haft en del diskussioner i mitt privatliv kring mina egna barn då jag fått upp ögonen på ett helt annat sätt. Minst sagt givande!

Viktig och givande kurs i utbildningen som verkligen går att ta till sig och relatera till. Kursens centrala delar blir användbara direkt i verksamheten.

Väldigt nyttig kurs, det behövs verkligen reflekteras kring varför vi gör som vi gör i förskolan, och vilken påverkan det kan ha på barnen. I och med att det var en muntlig presentation så kändes det inte så pressat med att få in en massa "fakta" utan det fanns mer tid till egen reflektion och tankar.

Till slut älskade jag examinationsform. Jag var tvungen att tänka lite extra hur jag och gruppen ska ha det. Jag anser att detta är mycket mer givande arbetssätt än att skriva en tenta. Utfallet är samma, anser jag. Detta approach är roligare, jag var i gruppen, men ändå min text skrev jag själv fast samtidigt hade jag kollegor som jag kunde bolla med. De gav mig konstruktiv kritik på min text, när vi tränade och vice versa. Jag kunde rätta till och fixa det utifrån vad mina kollegor tyckte att jag hade för lite eller för mycket. Vi är starkare och klokare tillsammans!

Lärares synpunkter:

Roligt med en engagerad grupp och många positiva röster. Flera uttryckte under kursens gång att de fått ord för förhållanden se sett men inte vetat hur de skulle förstå eller formulera. Någon hade beskrivit detta för sin chef som initierat en kurs för BRIS, en annan gav uttryck för att hon nu kan säga ifrån och förklara var hon står och varför på ett annat sätt än tidigare. Studenterna upplevdes lite osäkra inför grupparbetet inledningsvis, men blev mycket fina presentationer till sist. Bildspelet ger utrymme för symbolik på ett sätt som kan förstärka värden men studenterna lyckas också i stort utsträckning anamma teori och göra den till sin med stöd i egna erfarenheter och exempel från praktiken. Seminariediskussionerna var ofta intensiva och engagerande trots att en del studenter nog inte läst allt de skulle, eller det var svårt veta hur mycket de faktiskt läst.

Förslag till förändring:

För att betona och få bättre överblick över läsning av kurslitteratur föreslås tydligare läsanvisningar och med djupgående/strukturerade samtal om litteraturen när vi ses i zoom.

Förslag till revidering av kursplanen för FO272A

En mindre kursplanerevidering inför kommande kursomgång av för FO272 *Barndom och lärande: Villkor för barns utveckling* föreslås eftersom uppdatering av viss kurslitteratur i delkurs 1 behövs.